

SAMEN BOUWEN

Leidraad participatie Bodegraven-Reeuwijk

Inleiding

Participatie is het proces waarbij mensen betrokken worden bij het nemen van beslissingen die hen aangaan. Participatie is belangrijk omdat het ervoor zorgt dat mensen zich gehoord en gezien voelen en dat beslissingen beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de gemeenschap.

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft de laatste jaren steeds meer aandacht gegeven aan participatie. In juli 2021 hebben we zelfs als eerste gemeente in Nederland een Participatieverordening opgesteld. Door participatie kunnen mensen ook bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving. Het is belangrijk om belanghebbenden te betrekken bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in een vroeg stadium. Als je wil bouwen, is het goed om aan participatie te doen. Met deze leidraad willen we het participatieproces ondersteunen

Voor wie is deze leidraad?

De leidraad is bedoeld voor iedereen die in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk iets wil veranderen aan de fysieke leefomgeving. Dit kan variëren van een kleine schuur achter het huis tot een appartementencomplex met een zorgcentrum. Met de leidraad willen we je helpen met het inrichten, uitvoeren en rapporteren van het participatieproces. Het is een handleiding voor initiatiefnemers met daarin de verplichtingen, denkrichtingen en hulpmiddelen voor participatie.

De voordelen van een goed participatieproces

Participatie is niet het doel op zich, maar een manier om samen een betere leefomgeving te creëren. Door belanghebbenden vroegtijdig te betrekken en goed naar hen te luisteren, kan een plan met meer kwaliteit en acceptatie tot stand komen. Dit heeft ook als bijkomend voordeel dat het de bestuurlijke beslissing kan vergemakkelijken en versnellen. Door een goed participatieproces kan je ook bezwaren achteraf voorkomen, wat weer tijd en kosten bespaart.

Wat verwachten we van jou?

Als initiatiefnemer ben je verantwoordelijk voor het inrichten, uitvoeren en rapporteren van de participatie. We hebben de inrichting en uitvoering opgedeeld in 5 stappen. Ga voor een succesvol participatietraject door de 5 stappen heen en maak zorgvuldig aantekeningen van elke stap in een participatieverslag. De eisen hiervoor vind je op pagina 5.

STAP

1

Identificeer de belanghebbenden

Wie zijn mogelijke belanghebbenden bij jouw initiatief? Denk hierbij aan omwonenden, bedrijven en organisaties. Je kunt een kleine brainstormsessie houden om alle verschillende mogelijke belanghebbenden goed in kaart te brengen. Je eindigt met een lijst met alle belanghebbenden.

2

Bepaal de mate van participatie en nodig uit

Nu is het tijd om de belanghebbenden te betrekken. Hiervoor moet je bepalen hoeveel participatie nodig is voor het initiatief. Om een indicatie te geven hoeveel participatie nodig is, worden 3 categorieën gemaakt (zie volgende pagina). Bij elke categorie wordt een voorbeeld gegeven ter indicatie.

Als je een categorie hebt gekozen, kun je zien welke communicatiemiddelen hierbij passen. Let op! Deze categorieën zijn alleen bedoeld als richtlijn en elk initiatief is uniek. Denk goed na of de participatiemiddelen die je kiest echt passen bij jouw initiatief.

Vergeet niet om de betrokken ambtenaar ook uit te nodigen als je een participatiebijeenkomst organiseert. Dit is geen verplichting, maar kan voor beide partijen van waarde zijn.

3

Ga in gesprek met de belanghebbenden

Zorg dat je het gekozen participatiemiddel op tijd voorbereidt. Bedenk wat voor informatie je wilt delen met de uitgenodigden en wat voor informatie je wilt verkrijgen. Het doel is om een open en inhoudelijk relevant gesprek te voeren. Bekijk vooraf de communicatietips op pagina 4.

1

Weinig impact op de leefomgeving Bepaalde participatie

Kenmerken:

- Klein plan
- Geen hinder voor belanghebbenden
- Niet maatschappelijk of politiek gevoelig
- Geen gevoelige locatie

Voorbeelden:

- Dakkapel bouwen
- Schuur bouwen
- Renovatie van de woning

Middelen:

Aankloppen bij de burens

Brief door de bus

Flyers of posters

Bericht in (sociale) media

2

Redelijke impact op de leefomgeving Redelijke participatie

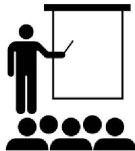
Kenmerken:

- Gemiddeld plan
- Hinder voor belanghebbenden
- Maatschappelijk of politiek gevoelig
- Gevoelige locatie

Voorbeelden:

- Een of enkele woningen bouwen
- Bedrijfspann bouwen
- Lichte functiewijziging

Middelen:

Inloop/informatiebijeenkomst

Maquette of beeldplaat

Enquête

Gesprek op straat of in de buurt

3

Veel impact op de leefomgeving Intensieve participatie

Kenmerken:

- Groot plan
- Veel hinder voor belanghebbenden
- Zeer maatschappelijk of politiek gevoelig
- Zeer gevoelige locatie

Voorbeelden:

- Grootschalige woningbouw
- Bouwen in het landschap
- Ingrijpende functiewijziging

Middelen:

Schetsessie

Prijsvraag

Dialogotafel

Open dag

Communicatietips

Het voeren van een gesprek is soms moeilijk, vooral als de uitgenodigden in eerste instantie niet direct enthousiast zijn over jouw plan. Gebruik daarom de onderstaande communicatietips om een open en constructief gesprek te voeren.

- Heb een open houding en wees nieuwsgierig
- Maak duidelijk wat je van elkaar verwacht
- Probeer belangen samen te brengen in plaats van de ander te overtuigen
- Maak het proces voor iedereen begrijpelijk
- Leer de ander kennen voordat je op de inhoud ingaat

4

Verzamel de reacties en controleer of ze kloppen

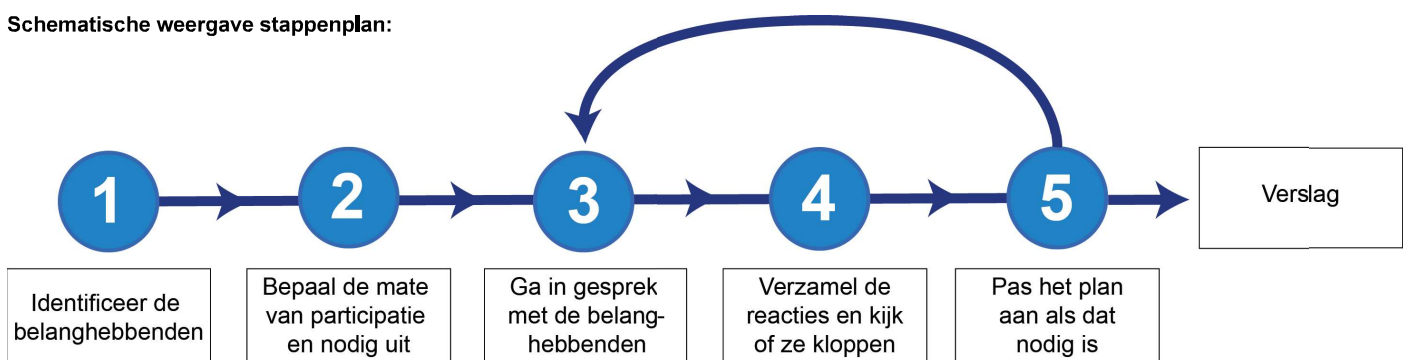
Verzamel de verschillende reacties van de belanghebbenden in een duidelijk document en geef dit aan hen terug. Op deze manier kun je controleren of je de informatie goed hebt begrepen en hou je de belanghebbenden betrokken bij het participatieproces. Je eindigt met een document met daarin alle meningen, bezwaren en ideeën die tijdens het participatieproces naar voren zijn gekomen. De inhoud van dit document is door de belanghebbenden goedgekeurd.

5

Pas het plan aan als dat nodig is

Een van de doelen van participatie is om tot een beter plan te komen. Wil je op basis van de verkregen informatie het plan aanpassen? Geef bij deze stap aan waarom je het plan wel of niet aanpast. Je eindigt met een onderbouwde reactie en eventueel een aangepast plan. Als je het plan hebt aangepast, is het het beste om het opnieuw voor te leggen aan de belanghebbenden. Dan ga je terug naar stap 3.

Schematische weergave stappenplan:

Het verslag

Het participatieproces is bijna afgerond. Maak het verslag compleet door elke stap en de bijbehorende vragen en keuzes te beschrijven. Het verslag bevat als het goed is:

- De lijst met belanghebbenden
- De afweging voor het communicatiemiddel(en)
- De informatie die je met de belanghebbenden hebt gedeeld
- De reacties van (en goedgekeurd door) de belanghebbenden
- Een reactie op de bijdragen van de belanghebbenden, met eventuele aanpassingen in het plan

De rol van de gemeente

De gemeente heeft ook een belangrijke rol bij participatie. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is verantwoordelijk voor:

- Het beoordelen van het participatieproces
- Het maken van bestuurlijke afwegingen en beslissingen
- De regels voor het participatieproces
- Directe ondersteuning voor de initiatiefnemer waar nodig en mogelijk

Hoe vervult de gemeente deze rol?

Met het verslag krijgt de gemeente inzicht in het participatieproces. Ze kan hiermee beoordelen of er voldoende participatie is uitgevoerd. Het proces en de uitkomsten van de participatie wegen mee in het maken van de bestuurlijke beslissing. De gemeentelijke regels voor het participatieproces staan beschreven in deze leidraad en onze Participatieverordening. In specifieke gevallen kan de gemeente ook directe ondersteuning bieden. Het niveau van ondersteuning hangt onder andere af van het algemene en gemeentelijke belang.

Let op! Heeft u moeite met een onderdeel van het participatieproces? Neem snel contact op met de gemeente! Dan kunnen wij u verder helpen.

Telefoonnummer: 0172 - 522 522

E-mail: samenbouwen@bodegraven-reeuwijk.nl